

Witpaard
T.a.v. M. Nagelhout- van den Bosch

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle
T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

memo

Contactpersoon	Kenmerk	Status	Datum
Ing. M.G. Hoksberg	15-278	concept	28 augustus 2015

Betreft

Quickscan samenvatting natuurtoets Ruttenseweg 1, Rutten

Omschrijving

Aanleiding, doelstelling en werkwijze

In opdracht van Witpaard heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de functieverandering en gedeeltelijke sloop van het erf Ruttenseweg 1 te Rutten. Het erf heeft een agrarische bestemming en bestaat uit een woonhuis met een aangebouwde aardappelschuur, een losstaande opslagschuur en een stal met kapschuur. Het erf is zeer groen met een grote boomgaard, tuinvijver en diverse bomen. Het erf wordt omzoomd door een houtwal. Een luchtfoto van het gebied is opgenomen in bijlage 1.

Men is voornemens om een hondentrainingscentrum in te richten op het perceel. Hiervoor vindt sloop van de twee losstaande schuren plaats, gevolgd door nieuwbouw van trainingsfaciliteiten.

Figuur 1: Foto plangebied

Het onderzoek is voor een belangrijk deel gebaseerd op een veldbezoek op 19 augustus 2015. Tijdens het veldonderzoek is het plangebied en directe omgeving grondig geïnspecteerd op aanwezige beschermde en bedreigde flora en fauna. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet. Verder is er gekeken naar de relatie van het plangebied met de vigerende gebiedsgerichte natuurbescherming. Voor een samenvatting van de relevante wetteksten verwijzen we naar bijlage 2.

memo

Beschermde gebieden

Door de bouw van een hondentrainingscentrum is een verhoging van de stikstofemissie door bijvoorbeeld autobewegingen, stook en recreatieve uitloop te verwachten. Op basis van de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (IJsselmeer, op circa 3, 2 kilometer) zijn meetbare effecten in deze situatie echter niet te verwachten.

Er is geen sprake van EHS-gebieden in de nabijheid. Het dichtstbijzijnde EHS-gebied ligt op 2,2 kilometer langs de A6. Er vinden (zodoende) geen werkzaamheden plaats in of met negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, beschermde Natuurmonumenten, Ecologische Hoofdstructuur of natuur buiten de EHS. Het nemen van vervolgstappen is dan ook niet aan de orde vanuit het oogpunt van gebiedsbescherming.

Beschermde soorten

- In het bosje naast de te slopen opslagschuur zijn twee exemplaren van de laag beschermde Brede wespenorchis (Ff-wet tabel 1) aanwezig. In de houtwal zijn nog drie exemplaren aangetroffen. In het plangebied zijn geen andere beschermde en bedreigde plantensoorten aangetroffen en deze worden op basis van het veldonderzoek en terreinkenmerken ook niet verwacht;
- In de te slopen schuur en stal zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Ook is geen sprake van onmisbare vliegroutes of foerageergebied van vleermuizen;
- Zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren zoals Steenmarter zijn niet binnen het plangebied aangetoond of te verwachten. Wel zijn verspreid in het plangebied vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zoals Veldmuis en Huisspitsmuis te verwachten;
- Nesten van vogels met jaarrond beschermde nestlocaties zoals Huismus, uilen en roofvogels zijn niet aangetroffen en/of te verwachten in de te slopen opstallen en groenstructuren. In de te slopen gebouwen ontbreken geschikte broedplekken;
- In de tuinbeplanting, boomgaard en houtwal zijn allerlei broedvogels van bos en struweel te verwachten. Ook onder de te slopen kapschuur en in de klimopbegroeiing op de te slopen opslagschuur zijn nesten van soorten als Merel, Winterkoning en Houtduif te verwachten;
- In de tuinvijver vindt mogelijk voortplanting van Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander plaats. Deze laag beschermde amfibieën kunnen ook foeragerend en/of overwinterend worden aangetroffen;
- De strikt beschermde Rugstreeppad komt plaatselijk algemeen voor in de Noordoostpolder, onder andere ten noorden en westen van Rutten (www.waarneming.nl). De tuinvijver is echter sterk beschaduwed en rijk begroeid met ondergedoken waterplanten en kroos. Op basis hiervan wordt gesteld dat het geen geschikt voortplantingswater voor de soort (Ff-wet tabel 3) betreft. Er is in het plangebied verder geen sprake van permanent oppervlaktewater. Mogelijk is deze zeer mobiele soort wel zwervend aanwezig in de omgeving. Van belangrijk leefgebied met een specifieke functie is binnen het plangebied echter geen sprake;
- Verblijfplaatsen of voortplantingslocaties van beschermde reptielen, libellen, dagvlinders en andere ongewervelden zijn niet aangetroffen en worden op basis van biotoopkenmerken en bekende verspreidingsgegevens ook niet in het plangebied verwacht.

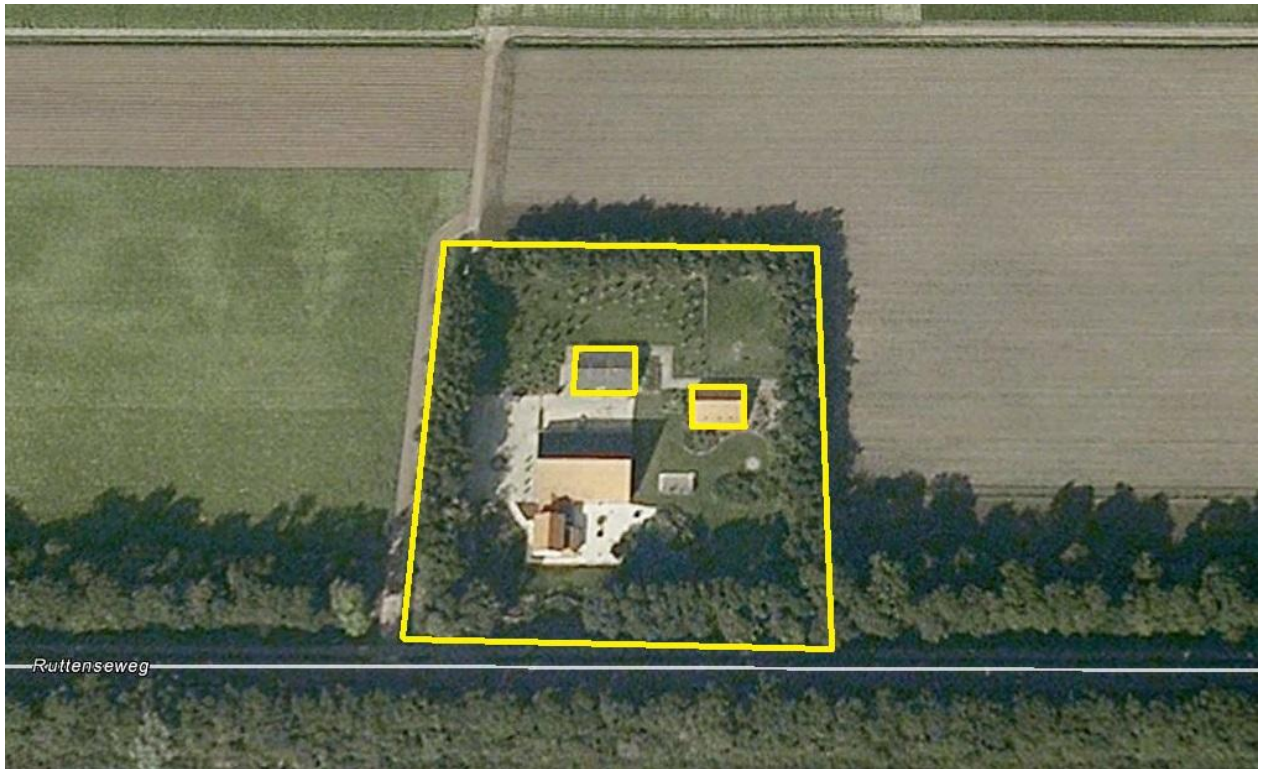
memo

Effectbeoordeling en mitigerende maatregelen

- Door de sloop en herinrichting gaat de groeiplaats van twee Brede wespenorchissen waarschijnlijk verloren. Aangezien de houtwal niet wordt aangetast blijft de andere groeiplaats behouden. Voor soorten van tabel 1 geldt in deze situatie automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet en zijn zodoende geen verplichte vervolgacties nodig;
- De werkzaamheden (zoals kap en sloop) die in gebruik zijnde broedlocaties van vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit wordt bereikt door te werken buiten de broedtijd die duurt van circa half maart tot half juli. Er wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen, maar het is van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Houtduif broedt soms tot half november. Indien geen broedende/nestelende vogels aanwezig zijn, mag het broedbiotoop ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden;
- Bij de beoogde plannen kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene en laag beschermde kleine zoogdieren en amfibieën verloren gaan. Voor deze soorten geldt echter in deze situatie automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet en zijn zodoende geen verplichte vervolgacties nodig. Uitvoering in de maanden september/oktober levert over het algemeen de minste schade op aan deze soorten, dat is namelijk buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode.

memo

Bijlage 1 – Plangebied

Plangebied (gele omlijning). De twee te slopen opstallen zijn ook geel omlijnd: links de opslagschuur en rechts de stal/kapschuur. Bron luchtfoto: Google Earth Pro.

memo

Bijlage 2 - Samenvatting natuurwetgeving

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken (EZ), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van Gedeputeerde Staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

- 1 Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- 2 Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- 3 Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- 4 Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
- 5 Een aantal ongewervelden (o.a. *insecten, libellen en kevers*) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

memo

Wijze van toetsing en beoordeling

Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren, zijn beschermde soorten aanwezig en is er sprake van overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet, dan dient u een ontheffingsaanvraag in te dienen bij de RVO. Hierbij worden de volgende vragen gesteld:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

RVO beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u in bepaalde gevallen alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn¹ en de Habitatrichtlijn.

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd². Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

¹ In de Vogelrichtlijn worden alleen de belangen b en d én de veiligheid van het luchtverkeer (belang c) genoemd.

² Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna en Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

memo

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

Nederland regelt aan de hand van een vergunningstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van EZ. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

In voorgaand wettelijk kader zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten.